

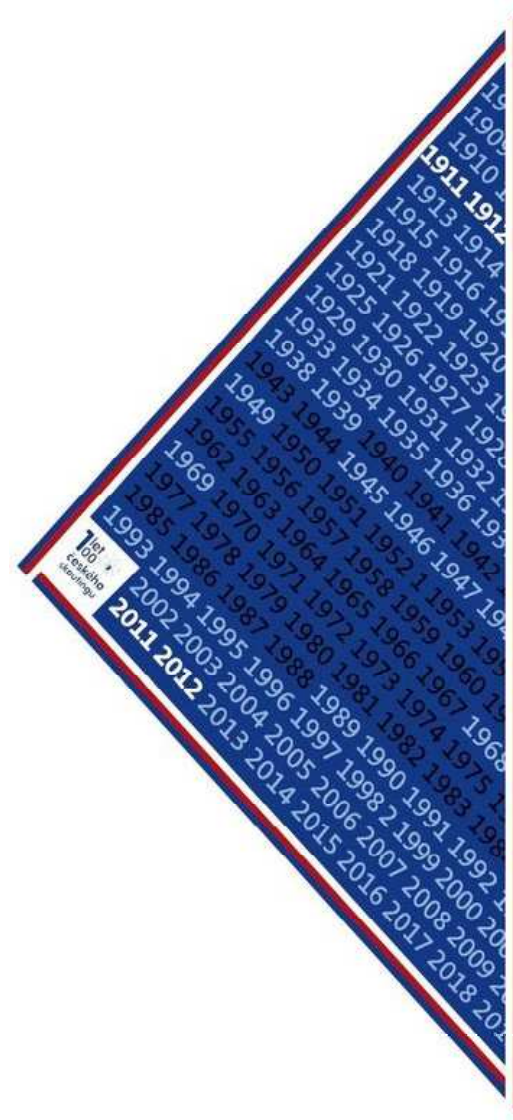
**MUNI
ECON**

Občanská společnost ve 20. století „české / skautské století“

Jakub Pejcal
jakub.pejcal@econ.muni.cz
CVNS, ESF MU
5. 3. 2024

Průběh semináře

- zadání úkolu (cca 10 minut)
- realizace (cca 30 minut)
- řešení (cca 50 minut)
- shrnutí závěrem (cca 10 minut)

Junák – český skaut, z.s.

- součást největšího globálního výchovného hnutí pro děti a mladé lidi
- 50.000.000 skautek a skautů po celém světě
- 216 zemí světa
- 75.650 skautek a skautů jen v ČR
- 2.297 oddílů napříč celou republikou
- 1.175 dětských táborů každý rok
- 13.007 dobrovolníků
- ze stanov: *„(...) podporovat rozvoj osobnosti mladých lidí; jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností tak, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k nejvyšší Pravdě a Lásce; sobě samým; bližním, vlasti, celému lidskému společenství a přírodě (...)“*
- www.skaut.cz   www.facebook.com/skaut/   [Skauti nejsou z plyše.](#)

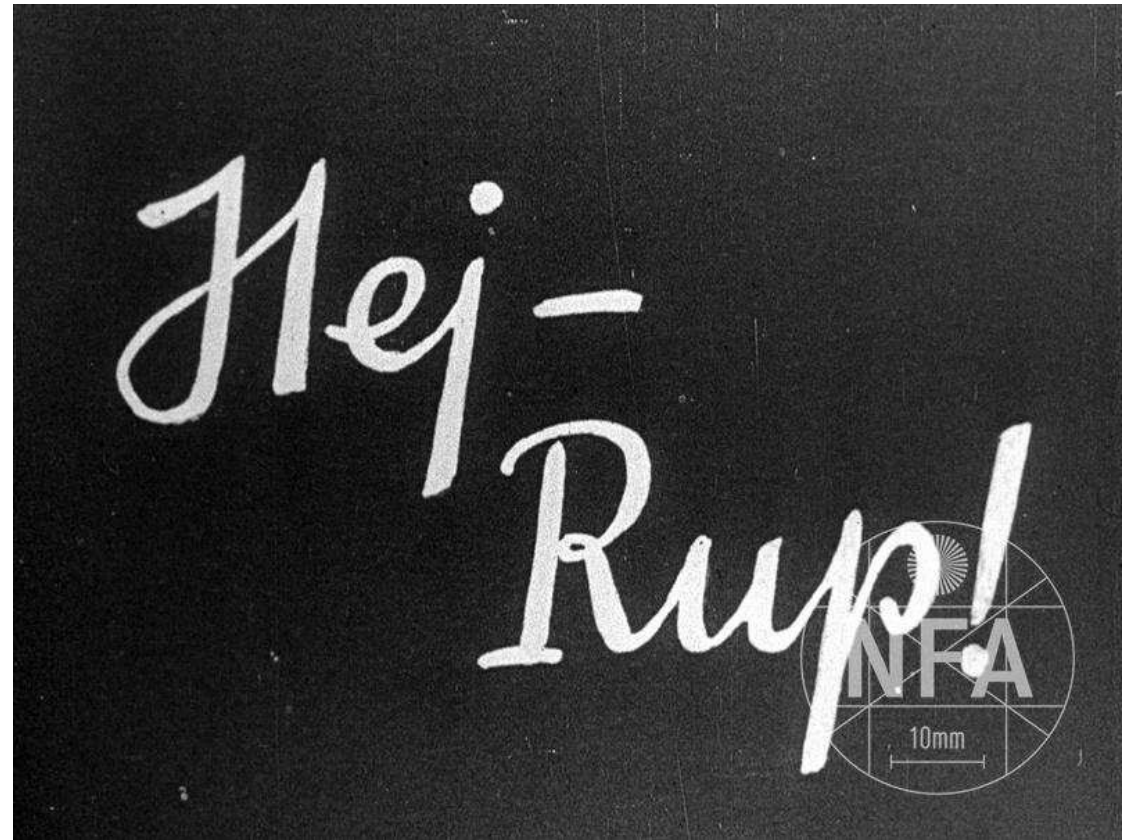

Zadání a realizace úkolu

- rozdělte se do skupinek po 3 až 4
- obdržíte balíček s lístečky:
  - *zelená – výroky vztahující se k národní historii*
  - *bílá – výroky ze skautského prostředí*
- seřadte výroky do časové řady tak, jak šly za sebou, využijte jen svou hlavu...
... za špatnou odpověď Vám ji nikdo neutrhne ;-)
- na realizaci úkolu máte k dispozici cca 30 minut

Realizace úkolu

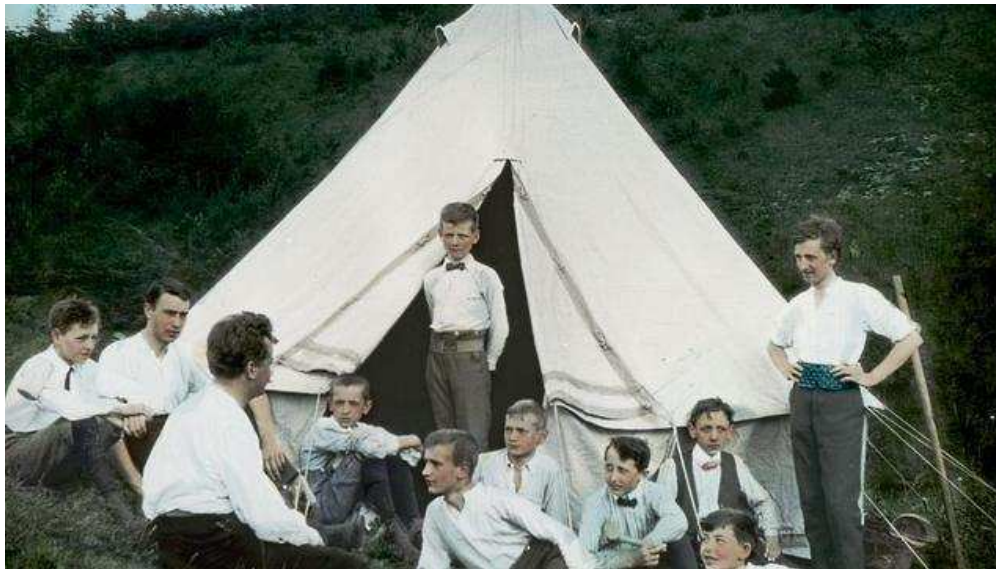
- Hej-Rup!

Řešení? 1/30 (+- 1911)

„Nové hnutí bude lékem na neduhy společnosti. Přispěje k její obrodě.“

(Antonín František Svojsík - Benjamín)

Řešení? 2/30 (28. 6. 1914)

“Tak nám zabili Ferdinanda!”

(Jaroslav Hašek; Osudy dobrého vojáka Švejka ...)

[video](#)

Řešení? 3/30 (+- 1915)

„Cílem dívčího skautství má být povznesení fyzických i morálních sil české ženy prostředky příbuznými skautingu chlapeckému.“ (Anna Berkovcová)

Řešení? 4/30 (1914-1918)

„Pište svým vůdcům na frontu.“

(výzva Junáka)

Řešení? 5/30 (1. – 2. 7. 1917)

***"Z krvavé setby u Zborova vzešly
tisíce a tisíce bojovníků."***

(Tomáš Garrigue Masaryk)

Řešení? 6/30 (28. 10. 1918)

Lide československý!

Tvůj odvěký sen stal se skutkem. Stát československý vstoupil dnešním dnem v řadu samostatných kulturních států světa.

Národní výbor, nadaný důvěrou veškerého lidu československého, přejal jako oprávněný a zodpovědný činitel do svých rukou správu Tvého státu.

Lide československý!

Vše, co podnikáš, podnikáš jako nový svobodný člen velké rodiny samostatných svobodných národů. Novým činem v této chvíli zahájíš se nové a bohaté a slavné dějiny Tvé. Nezklameš očekávání celého kulturního světa, který s želmáním na rtech vzpomíná Tvých slavných dějin, jež vyvrcholily v nesmrtelných výkonech československých legií na západním bojišti a v Sibíři.

Celý svět sleduje Tvůj krok do nového života, Tvůj vstup do země zaslíbené. Zachováš štít čistý, jako jej zachovalo Tvé národní vojsko — československé legie. Nezapomínej národní kázně a buď si stále vědom, že jsi občanem nového státu nejen se všemi právy, nýbrž i povinnostmi.

Na počátku velkého díla ukládá Ti Národní výbor, ode dneška Tvá vláda, aby Tvé chování a Tvá radost byly důstojné velké chvíle n y a e j š í . Naši osvoboditelé Masaryk a Wilson nesmí být zklamáni ve svém přesvědčení, že dobyli svobodu národu, který dovede sám sobě vládnout.

Na jediném ruském činem nesmí být zkaleny velké okamžiky, ni jediný z Vás nesmí se dopustit něčeho, co by mohlo vlnout stín na čisté jméno národa, každý z Vás musí bezvýhradně šetřit všeho, co jím je svato.

Svobody osobní a majetku soukromého nesmí býti dotčeno. Dbejte bezvýhradně rozkazů Národního výboru!

V Praze, 28. října 1918.

Za Národní výbor československý:
Dr. Fr. Soukup. Jiří Stříbrný. Ant. Švehla. Dr. Vavro Šrobár.
Dr. Alois Rašín.

V den příchodu československého vojska do Prahy dne 28. října 1918. Alois Rašín, předseda Národního výboru.

Článek I.
 Základní formou zřízení státní moci Národního shromáždění, sestávajícího z Národního výboru a Národního shromáždění, je Národní výbor. Ten se skládá z členů Národního výboru.

Článek II.
 Národní výbor je orgánem státní moci a má právo vydávat příkazy a rozkazy v zájmu národa.

Článek III.
 Národní výbor je odpovědný za svou činnost Národnímu shromáždění.

Článek IV.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy vlády.

Článek V.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy soudů.

Článek VI.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy úřadů.

Článek VII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy škol.

Článek VIII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy vědeckých ústavů.

Článek IX.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy kulturních ústavů.

Článek X.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy sportovních ústavů.

Článek XI.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy vojenských ústavů.

Článek XII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy policejních ústavů.

Článek XIII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy zdravotních ústavů.

Článek XIV.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy sociálních ústavů.

Článek XV.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy církevních ústavů.

Článek XVI.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy ostatních ústavů.

Článek XVII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XVIII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XIX.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XX.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXI.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXIII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXIV.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXV.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXVI.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXVII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXVIII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXIX.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXX.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXXI.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXXII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXXIII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXXIV.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXXV.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXXVI.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXXVII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXXVIII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XXXIX.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XL.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XLI.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XLII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XLIII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XLIV.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XLV.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XLVI.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XLVII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XLVIII.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek XLIX.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

Článek L.
 Národní výbor má právo jmenovat a odvolávat členy všech ústavů.

“Lide československý.
 Tvůj odvěký sen se stal skutkem ... .”

(Národní výbor, zákon o vzniku samostatného státu)

[video](#)

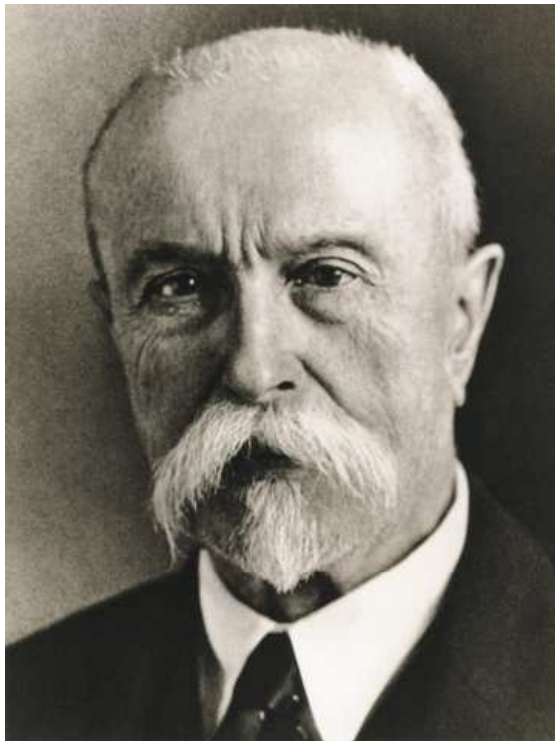
MUNI
 ECON

Řešení? 7/30 (28. 10. 1918)

“JUNÁCI! Volám Vás vykonati povinnost! Přjd'te v úterý ráno pokud možno v kroji na Starou Rychtu. A. B. Svojsík, vrchní vůdce“ (Antonín František Svojsík - Benjamín)

Řešení? 8/30 (+- 1937)

“Mně kdyby někdo ohrožoval, já bych ho snad utloukl cihlou - kdybych ji měl ze zdi vyrvat!”

(Tomáš Garrigue Masaryk)

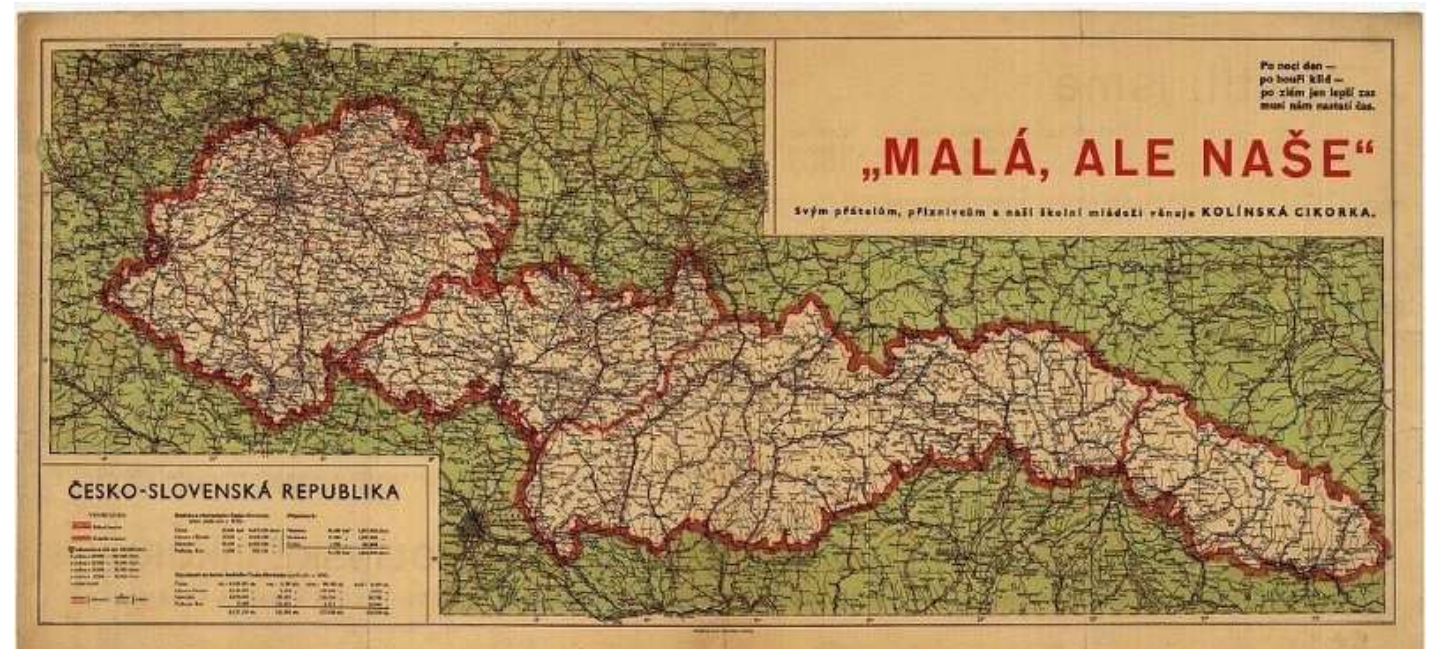
[video](#)

Řešení? 9/30 (29. 9. 1938)

“Británie a Francie měly na vybranou mezi válkou a hanbou. Zvolily hanbu. Budou mít válku.”

(Winston Churchill)

[video](#)

Řešení? 10/30 (15. 3. 1939)

“Bylo by mi nesmírně líto, kdybych musel zničit tak krásné město jako je Praha. Ale musel bych to udělat. Moje letectvo je schopno vykonat stoprocentní práci.”

(Hermann Göring)

[video](#) (Varšava 1939)

[video](#) (Varšava 1944)

Řešení? 11/30 (+- 1940)

“Ted’ mají ukázat, zda odvážní jsou, nebo ne! Panečku, tohle je bobřík odvahy, jít někam, kde hrozí tak strašný trest, trest smrti! Právě dnes totiž byly vylepeny na rozích ulic nové červené plakáty, po levé straně v řeči Nepřítele, po pravé v češtině, oznamující popravy dvou rodin I s dětmi! Ti lidé poškozovali prý nějak zájmy Nepřítelovy říše... a proto tedy. Nejmladšímu popravenému bylo čtrnáct let. (...)”

(Jaroslav Foglar – Jestřáb; **Strach nad bobří řekou**)

Řešení? 12/30 (18. 6. 1942)

***“Jsme Češi! Nikdy
se nevzdáme, slyšíte?
Nikdy!”***

(Parašutisté)

[video](#)

Řešení? 13/30 (+- 1945)

“Svět musí znát, co se stalo a nikdy nezapomenout.”

(Dwight D. Eisenhower)

Řešení? 14/30 (+- 1945)

„Jsem dosud přesvědčen, že tento čtvrtmilion mládeže hlásící se dnes k junáctví, není a nikdy nebude roveň čtvrtmilionu junáků a skautek. ... Není to možné prostě proto, že mnozí z nich, jakmile poznají, že junáctví ukládá značné povinnosti, odejdou po několika měsících sami z našich řad a půjdou tam, kde se od nich nebude žádati ani služba ani obět’.“

(Rudolf Plajner - Táta)

Řešení? 15/30 (25. 2. 1948)

“Právě se vracím z Hradu od prezidenta republiky. Mohu vám sdělit, že pan prezident všechny mé návrhy, přesně tak jak byly podány, přijal...”

(Klement Gottwald)

[FB](#)
[audio](#)

Řešení? 16/30 (+- 25. 2. 1948)

“O své resignaci, jejích důvodech a svém definitivním odchodu z Prahy jsem informoval presidenta republiky jako protektora Junáka, a dále ministerstva národní obrany, školství a osvěty, ochrany práce a sociálních věcí a také ministerstvo zdravotnictví, s nimiž jsem byl jako náčelník v úzkém pracovním styku. Je samozřejmé, že jsem informoval i World Scout Bureau v Londýně. (...).”

(Rudolf Plajner - Táta)

Řešení? 17/30 (+- 1948)

„Potápění skautské flotily ukončil nález prezidentovy hlavy. Celý zátylek měl uražený trhavinou. Otvor byl plný ostrých hrubých okrajů. Tvář však byla klidná a mírná. Z očí stékaly slzy Berounky.“

(Jiří Zachariáš - Pedro)

Řešení? 18/30 (27. 6. 1950)

“Padám, padám, tento boj jsem prohrála, odcházím čestně. Miluji tuto zem, miluji tento lid, budujte mu blahobyť. Odcházím bez nenávisti k vám. Přeji vám to, přeji vám to...”

(Milada Horáková)

[video](#)

Řešení? 19/30 (+- 1949)

„Při procesech se skauty v 50. letech, které přenášel čs. rozhlas, chodil otec po bytě, naslouchal a komentoval: „Hajzlové komunističtí, jděte do háje! Jak takhle můžete pomlouvat skauty, to byla nejlepší organizace, ve které jsem se kdy pohyboval... Nevěřím jim ani slovo, vždyť já skautoval od šesti let a vím, co je to za fajnovou organizaci pro kluky. My jsme slibovali republice, ne těm prevítům – a to nám nemůžou odpustit!“

(Ivan Makásek - Hiawatha)

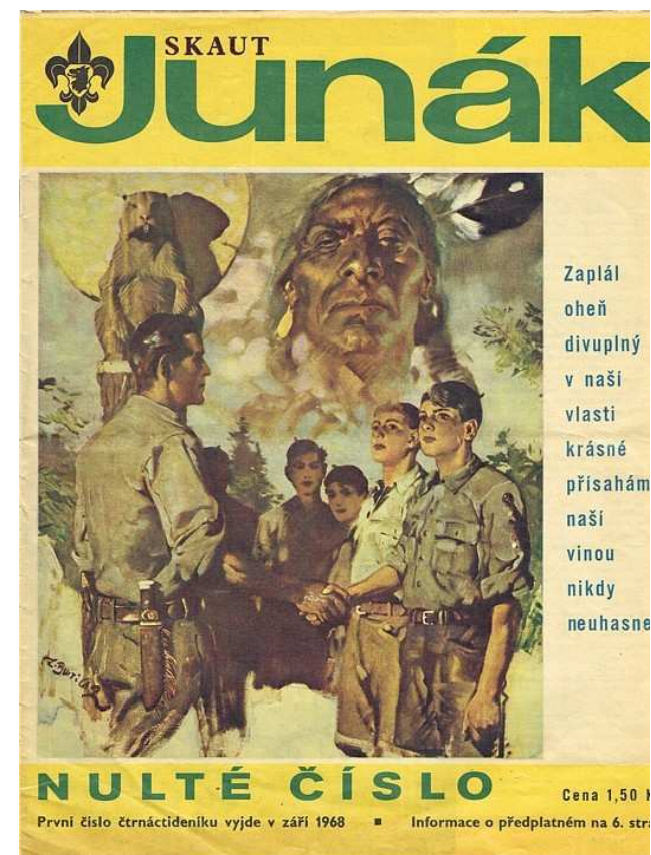

Řešení? 20/30 (+- 1968)

„To mě potkal někdo, kdo mi řekl: Já tě znám! My jsme spolu byli vlčata, my obnovujeme oddíl, přijď... Takový přirozený boom byl jak ve čtyřicátém pátém, šedesátém osmém, tak v devadesátém roce. Najednou to mělo příchut' zakázaného ovoce, který se může.“

(Vladimír Cvrček - Vezír)

Řešení? 21/30 (21. 8. 1968)

“Vojska Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Maďarské lidové republiky a Bulharské lidové republiky překročila státní hranice...”

(Československý rozhlas)

[audio](#)

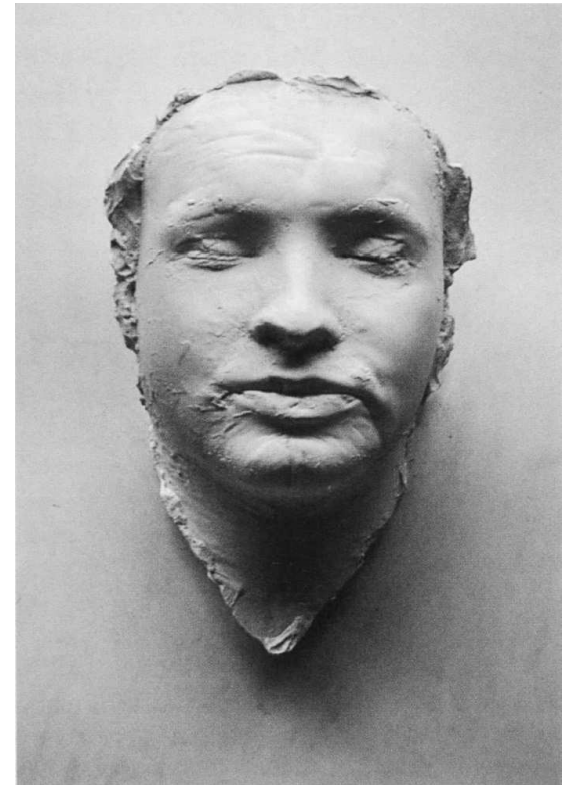
MUNI
ECON

Řešení? 22/30 (po 16. 1. 1969)

“Člověk musí bojovat proti tomu zlu, na které právě stačí.”

(Jan Palach)

[audio](#)

Řešení? 23/30 (+- 1970)

„V junáckém časopise jsme se dočetli, že 2. září se Skaut slučuje s pionýrskou organizací a všechny oddíly pod ni mají přejít.“

(Miloš Kříž - Floutek)

"Byly tři proudy. (...)"

(Ivan Makásek - Hiawatha)

(Jana Pfeifferová - Janka)

(Luděk Bartoš - Harlem)

Řešení? 24/30 (po roce 1970)

„Nosili jsme skautské košile, ze kterých jsme vše odpárali. Každý měl takový filc, na kterém byly patentky. Na filcu byly našité všechny skautské symboly (...) Ráno byl nástup v civilu, ale večer, když se setmělo, jsme se převlékli do krojů a zpívali skautskou hymnu.“

(Miloš Kříž – Floutek)

„Oddíl například musel mít kroniku a v ní samolepky s motivem šeríku, které se dostávaly za různé splněné úkoly. Jedním z nich bylo jít na sovětský film. (...).“

(Mirko Veselý - Balú)

Řešení? 25/30 (po roce 1970)

„Byla tam tribuna, tam ti soudruzi. Před ní se průvod zastavil. My zastavili právě tam, bylo nás asi třicet. Najednou vyběhl chlap z chodníku, vlítl mezi nás a řval: ‚Skauti, hurá, skauti.‘ Policajti ho hned vtáhli do davu, takže dál nevíme.“

(Jaroslav Šebek - Bubla)

Řešení? 26/30 (+- 1977)

“To nám ten boj za lidská práva pěkně začíná.”

(Václav Havel)

[audio](#)

Řešení? 27/30 (+- 1989)

„Lidé se skutečně zvedli a šli do ulic, byly tam transparenty, za které by nás ještě před rokem zavřeli a zmlátili.“

(Miloš Kříž - Floutek)

Řešení? 28/30 (1. 1. 1990)

“Předpokládám, že jste mne nenavrhli do tohoto úřadu proto, abych vám i já lhal. Naše země nevzkvétá.”

(Václav Havel)

[video](#)

Řešení? 29/30 (1. 1. 1993)

“O půlnoci ze včerejška na dnešek právně i fakticky zaniklo Československo. Společný stát Čechů a Slováků, který existoval 74 let, 2 měsíce a 3 dny.”

(Československá televize)

[video](#)

Řešení? 30/30 *(tady a teď)*

„Čeští skauti mají dnes za sebou skoro třicet let života v zemi, kde jim nehrozí zákazy a pronásledování. V zemi, která se hlásí k demokracii a tradici, z níž vyrůstal skauting. Tedy vůbec nejdelší etapu za těch sto let, kdy za své úspěchy i selhání mohou vděčit v první řadě sami sobě...“

(Jiří Zajíc - Edy)

Tím to ale nekončí...

Děkuji za aktivní účast!